

28η Οκτωβρίου 1940

Δεν θ' αρχίσω με ύμνους και δοξολογίες για την ημέρα που τόσα πολλά της ανήκουν και που τόσα έχουν ειπωθεί και θα λέγονται πάντα. Θ' αναφερθώ στους Μαργαριτιώτες. Πώς δέχτηκαν την κήρυξη του πολέμου, από μνήμες και βιώματα που άρχισαν να ξεθωριάζουν και να σβύνουν.

Τα μαύρα σύννεφα που σκέπαζαν τον Ελληνικό ουρανό, στη Θεσπρωτία ήταν πολύ πιο πυκνά. Ήταν τόσο θερμό εκείνο το καλοκαίρι! Με ατομικές προσκλήσεις καλούσαν τους δασκάλους στο στρατό. Ήταν οι έφεδροι αξιωματικοί του Αλβανικού μετώπου. Πολλά σχολεία μένανε κλειστά αν κι' είχε μπει για καλά ο Οκτώβριος. Με δασκάλες συμπληρώνανε όσο μπορούσαν τα κενά.

Από το ραδιόφωνο είχαν ακούσει για το βουλιαγμένο της «Ελλάς». Κοντά στα σύνορα είχε δολοφονηθεί ο Νταούτ Χότζας. Οι σχέσεις χριστιανών και μουσουλμάνων που ως τότε ήταν ζηλευτές, άρχισαν να κλονίζονται. Μέρρες πονηρές πλησιάζανε. Τόβλεπες στα μάτια που δεν κύτταζαν ντρέτα, ίσια, αλλά λοξοκύτταζαν. Κι' η φωνή έγινε ψιθύρος.

Σα σουρούπωνε, έβλεπες στο μισοσκόταδο να κουβεντιάσουν σιγανά και βιαστικά. Η Ιταλική προπαγάνδα είχε για καλά περάσει στους

της ΤΟΥΛΑΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ ΜΑΛΑΚΑΤΑ

Αλβανοτσάμηδες και ευσεβείς πόθοι αναζωπυρώθηκαν. Τα τσιφλίκια ήταν μια λέξη που ηλεκτρίζει. Λίγα μαθήματα για πρώτες βοήθειες, για παθητική αεράμυνα και συσκότιση που παρακολουθούσαν δεν πιστεύανε πως θα χρειάζονταν. Πολύ σύντομα διαφευσθήκανε.

Τη Δευτέρα 28 Οκτωβρίου η νεαρή δασκάλα που αναπλήρωνε τον επιστρατευμένο δασκάλο στο γειτονικό χωριό άκουσε από τους μικρούς μαθητές της να φωνάζουν στην αυλή του σχολείου για αεροπλάνα που πετούσαν πολύ ψηλά κεινη την ώρα. Ήταν γλυκό πρωινό, ομορφιά και γαλήνη παντού. Ο ήλιος έπεφτε πάνω στ' αεροπλάνα που γυάλιζαν άσπρα και μοιάζανε με μεγάλα ολόασπρα περιστέρια. Με χαρούμενες φωνές τα χαιρετούσαν. Πού να φανταστούν τι φωτιά θα ξέρναναν, τι καταστροφή και όλεθρο κουβαλούσαν. Το απόγευμα από χωριό σε χωριό κι' από στόμα σε στόμα, τηλεφωνο δεν υπήρχε, μάθανε πως κηρύχθηκε πόλεμος. Απλά αυτές τις δυο λέξεις χωρίς καμιά άλλη λεπτομέρεια. Οι χωρικοί καθισμένοι σ' ένα πεζούλι να ξεκουραστούν, στρίβανε το τσιγάρο τους και σιγοκουβεντιάζαν σκεπτικοί. Τόχαν δει στην πλάτη του αρνιού που είχαν σφάξει τ' Αη-Δημητρίου που γιόρταζε πριν δυο μέρες.

Τώρα κύτταζαν κατά τη δύση και καθώς κόκκινα σύννεφα την πυρπολούσαν λέγανε πάλι πως οι μάχες θάναι σκληρές κι' αιματηρές. Αρβανίτικα κουβεντιάζαν συνηθώς, αν κι' ήταν χριστιανικό το χωριό. Ευτυχώς η δασκάλα μπορούσε και τους παρακολουθούσε. Ήταν άλλες όμως που δεν είχαν βγει ποτέ από τις πόλεις, ακόμη και από την πρωτεύουσα τύχαινε να είναι, και τις διορίζανε σε τουρκοχώρια με λίγα σπίτια, χωρίς δρόμους, φως και τρόφιμα χωρίς να ξέρουν τη γλώσσα, και πολύ δεινοπαθούσαν. Η μέρα στο σχολείο με τα παιδιά περνούσε, τα βράδια ήταν πολύ δύσκολα. Στενοχώρια και δάκρυα πικρά. Κι' όμως στάθηκαν, και κράτησαν ψηλά το εθνικό φρόνημα κεινες τις δύσκολες μέρες, παρ' που ήταν οι περισσότερες νέες, πολύ νέα και άπειρα κορίτσια. Πέρασαν οι τρεις πρώτες μέρες, οι φήμες οργιάζαν. Ο καιρός άρχισε να χαλνάνε. Το βράδυ ξέσπασε κατακλίδα. Το σχολείο ήταν ένα ετοιμόρροπο σπιτάκι με δυο δωμάτια όλο κι' όλο. Το ένα για αίθουσα διδασκαλίας και το άλλο για κατοικία του δασκάλου. Το θρανίο που έβαζε για να κλείνει η χωρίς κλειδωνιά πόρτα, το μετακινούσε ο αέρας καθώς φύσαγε δυνατά, έκανε θόρυβο και ξυπνούσε τρομαγμένη. Στα απασμένα τζάμια του διπλανού δωματίου τα κλωνάρια από τις ελιές που ήταν δίπλα χτυπούσαν με δύναμη και μπαίνανε μέσα. Και καθώς ήταν πολύ κοντά το νεκροταφείο νόμιζε πως βγαίνουν οι πεθαμένοι και φαντάσματα γέμιζε το δωμάτιο.

Σε λίγο πυροβολισμοί άρχισαν ν' ακούγονται. Για μια στιγμή σκέφτηκε πως μπορεί να έσπασε η γραμμή του μετώπου και να πυροβολούν Ιταλοί.

Η καταιγίδα μαινεται. Θέλει να δει τι ώρα είναι αλλά ο αέρας μέσα στο δωμάτιο είναι τόσος που σβύνει το σπέρτο και δε μπορεί ν' αναμει τη λάμπα. Η βροχή τρυπάει τη σκεπή και μπαίνει στο δωμάτιο. Στάζει σε λίγο και πάνω από το κρεβάτι της ψηλαφητά παίρνει την ομπρέλλα. Την ανοίγει και κάθεται πάνω στο κρεβάτι κρατώντας την γερά. Βήματα ακούγο-

νται και φωνές. Δεν μπορεί να ξεχωρίσει τίποτε. Έχει αγωνία. Οι ώρες τα λεπτά φαίνονται ατέλειωτα. Πότε θα ξημερώσει; Τα βήματα ακούγονται πιο σιμά τώρα. Το παράθυρο προς το δρόμο χαμηλό, νομίζει πως βλέπει ένα χέρι που προσπαθεί να τ' ανοίξει. Μ' ένα πήδημα μπορούν να μουν μέσα. Από το φόβο της δεν ανασαίνει γιατί φοβάται μήπως ακούσουν την αναπνοή της. Το στόμα στεγνό, νομίζει πως η φωνή της έχει χαθεί. Έτσι ακινητή κάθισε ώπου έφεξε. Κι' έμαθε πως πυροβολούσαν τα παιδιά του χωριού που πηγαίνανε να καταταγούν στο στρατό.

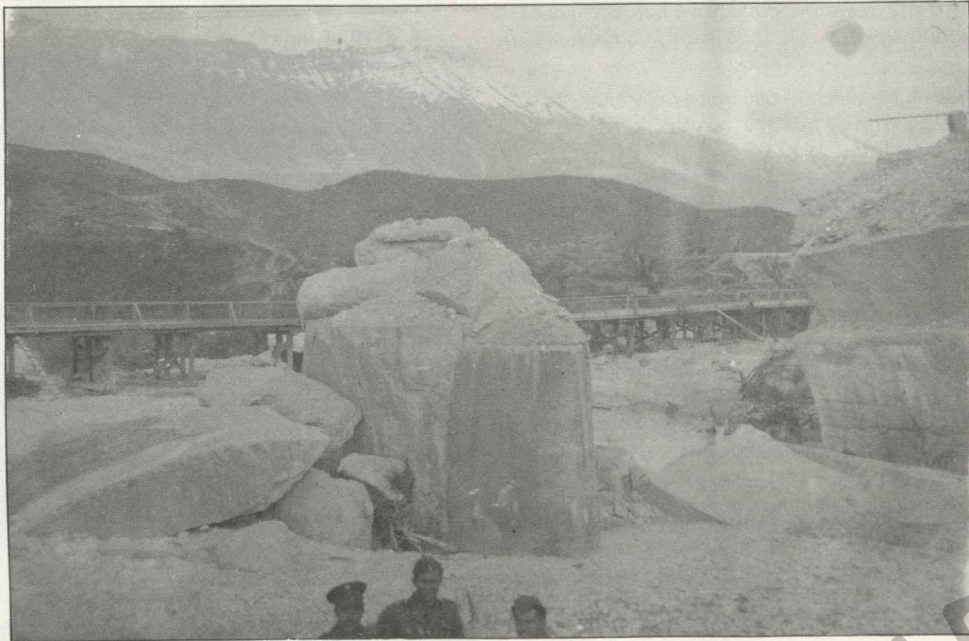
Σκέφτονταν καθένας τα δικά του και προχωρούσαν σιωπηλοί. Είχε συγκλονιστεί μ' όσα είδε. Και ήταν μόνον η αρχή δυστυχώς. Σίγουρα θα υπήρχε κάποιος λόγος, αλλά ήταν ανάγκη να φερθεί έτσι. Να τον ταπεινώσει, να τον χτυπήσει, η ανθρώπινη αξιοπρέπεια δε μετράει.

Και το απόγευμα ήταν απαλό και η θάλασσα ήσυχη, λυωμένο ασημί, παιχνιδίζαν τα φύλλα από τις ελιές στο ελαφρό φύσημα του αέρα και κει που το πέλαγος, έσμιγε με τον ουρανό, χρώματα κόκκινα και πορτοκαλιά ο ήλιος που πηγαίνε να βασιλέψει. Παντού αισθανόσσανα

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΣΤΑΛΜΕΝΕΣ ΑΠ' ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ όπως γράφουν στην πίσω πλευρά τους (πρώτη δημοσίευσή τους)

Διανομή συσσιτίου κάπου κοντά στο μέτωπο Τεπελενίου (6-5-41).

Οραία φωτογραφία! Μιά γέφυρα πριν από το Τεπελενί που ανατίναξαν οι Ιταλοί και δίπλα η ξύλινη που κάμανε οι δικόι μας (6-5-41).

Με τον Μπεκίρη τον Τούρκο αγωνιάτη και το γαϊδουράκι του βρέθηκε στην Πάργα. Διάφορες φήμες κυκλοφορούν. Δεν ξέρεις τι να πιστέψεις. Οι Ιταλοί λένε φτάσανε στο Φιλιάτι. Σκέφτεται πως πρέπει γρήγορα να μαζευτεί στο σπιτι της για να είναι όλη η οικογένεια συγκεντρωμένη.

Αργεί ο Μπεκίρης. Τον βλέπει, καβαλάει και ξεκινάνε. Τον καθυστέρησαν στην Αστυνομία λέει και πριν αποσώσει την κουβέντα ένας χωροφύλακας την κατεβάσει από το ζώο. Δεν καταλαβαίνει τι σημαίνουν αυτά. Τον παρακαλεί να μην τους καθυστερεί και νυχτωθεί στο δρόμο τέτοιες ώρες. Την αγριοκυττάζει.

Ψάχνει τον Μπεκίρη, ψάχνει κάτω από το σαμάρι δε βρίσκει τίποτε. Βγάζει ένα μαχαίρι και το τρυπάει σε πολλές μεριές, το ξεκοιλιάζει. Πετιώνται τ' άχυρα έξω. Ο Μπεκίρης κοντεύει να λιποθυμήσει. Λεξη δε λέει. Και σε στιγμή που, δεν το περιμένανε του δίνει μια με την εξάρτηση στο πρόσωπο. Η εγκράφια κρατούσιες βαθιά το μάγουλο κι' άρχισε αίμα να τρέχει. Λεξη δεν είπε πάλι. Ούτε ένα γιατί. Σαν τους άφησε να φύγουνε τότε έβαλε το χέρι του στο πρόσωπο που γέμιζε αίματα. Μη του φώναζε, είναι βρώμικο το χέρι σου, μπορεί να μολυνθεί. Είχε ένα καλοσιδερωμένο μαντήλι του τόδωσε να σκουπιστεί. Λεξη δεν είπαν.

την αγάπη δεν ήθελες να πιστέψεις πως ο πόλεμος ήταν πραγματικότητα. Μέσα της μπλεγμένα όλα. Το δίκιο και το άδικο σε καιρό πολέμου και ειρήνης.

Είναι οι πρώτες μέρες του Νοέμβρη. Οι μάχες μαίνονται στο μέτωπο του Κάλια. Οι βομβαρδισμοί και το κανονίδι ακούγονται ως το Μαργαρίτι. Τα τζάμια τρίζουν. Οι άνθρωποι σκεφτικοί κι' αποφασιμένοι για όλα.

Μαθαίνουν θετικά πως έσπασε η γραμμή και διατάχτηκαν ν' αδειάσουν τα χωριά, θα γίνει ζώνη επιχειρήσεων. Οι χριστιανοί μαζεμένοι σε ορισμένα σπίτια σκέπτονται πεινιά το καλύτερο που πρέπει να κάνουν. Να φύγουν να μείνουν; Ορισμένοι από τους Τούρκους δεν κρύβουν τη χαρά τους. Πώς θα τους φερθούν αν μείνουν; Κι' αποφασιζουν να μείνουν οι γέροι και να φύγουν τα γυναικόπαιδα. Οι μαχημοί βράσκονται στο μέτωπο. Μάχονταν υπέρ βωμών και εστιών.

Πάρτε μαζί σας τα χρυσάφια, χρήματα, τίτλους από χωράφια και σπίτια συμβουλευθούν οι γερνότεροι. Η ταραχή και η σύγχυση είναι τόση που κανά-δυο ξεχάσανε να πάρουν μαζί τους το σακκούλακι με τα χρυσάφια. Φυσικά όταν γύρισαν δεν τα βρήκαν.

Ρίχνουν ένα τελευταίο βλέμμα στο σπιτικό τους. Σε εικόνες, φωτογραφίες, βιβλία, μικροαντικείμενα όλα προσφιλή κι' αγαπημένα. Δα-

κρυα που προσπάθουν να κρύψουν γι' αυτά που αφήνουν για το άγνωστο που τους περιμένει, για την προσφυγιά τους. Πού πάνε, πού θα μείνουν, τι θ' απογίνουν. Ζώα δεν υπάρχουν για να μπορέσουν να μεταφέρουν και ορισμένα πράγματα. Ούτε για εγκυες, μικρά παιδιά, αρρώστους. Με τα πόδια τους θα τον κάνουνε το δρόμο.

Οι πιο ψυχράιμοι φωνάζουν να μην αργοπορούν, να ξεκινήσουν όσο γίνεται γρηγορότερα. Είναι 7 του Νοέμβρη. Έχει βρέξει κι' ο δρόμος γεμάτος λάσπες και νερά. Είναι βράδυ, νύχτα πίσσα, υγρασία πολύ και αέρας. Πώς να περπατήσουν στα σκοτεινά; Φακούς δεν έχουν. Κάποιος λέει πως δεν είναι και σωστό, να μην δίνουν στόχο. Παίρνει μια λάμπα πετρελαίου.

Δεν έχουν φτάσει ούτε ως το Μπάγιο και φάνηκε άχρηστη. Ο αέρας δεν την αφήνει αναμμένη και πρέπει πολύ να την προσέχει μην πέσει και σπάσει το γυαλί της. Σε λίγο αρχίζει να την αισθάνεται και πολύ βαριά. Με δυσκολία σέρνουν τα πόδια της, πώς να κρατούν και πράγματα στα χέρια. Προχωρούν μες το σκοτάδι χωρίς να μιλάνε γιατί έχουν το φόβο μήπως τους γυρίσουν πίσω, δεν τους αφήσουν να φύγουν. Όσο απομακρύνονται ησυχάζουν, τους έχουν ξεφύγει.

αφιέρωμα

Αρχίζει και χαράζει. Μια φάλαγγα από γυναικόπαιδα, χωρικούς με τα ζωντανά τους, στρατιώτες με τα μουλάρια φορτωμένα. Βουβή φάλαγγα, ούτε κλάμα μικρού παιδιού δεν ακούγονταν από την πολύ κούραση. Όταν περνούσαν αεροπλάνα τότε όλοι αναγκάζονταν να πέφτουν χμω.

Σε μια τούφα από πουρνάρια τρυπώνει τη λάμπα της όσο γίνεται καλύτερα, να την βρει όταν επιστρέψουν. Το ξημέρωμα τους βρίσκει στο δρόμο για το Φανάρι-Μποντάρη.

Περνάνε από άδεια χωριά, έχουν νεκρωθεί ενωρίτερα. Τρόφιμα δεν μπορούν να βρουν πουθενά. Τα μικρά παιδιά αρχίζουν και διαμαρτύρονται, κλαίνε. Ο Ηλιάς προσπαθεί να τους δώσει κουραγίο. Όλους προσπαθεί να τους βοηθήσει. Λίγο ακόμη και θα φτάσουμε σε μια καντίνα. Αλλά πού να φανεί καντίνα αφού δεν υπήρχε καν. Νυχτώνει, μπαίνουν σ' ένα άδειο σπιτι να ξεπλώσουν λίγο, να ξεκουραστούν. Δεν προλάβανε όμως, γιατί ακούνε η νόμισαν πως άκουσαν να λένε: Έρχονται. Τρόμος και φόβος. Ξεκινάνε αμέσως. Κι' ο δρόμος αρχίζει να γίνεται ανηφορικός κι' η κούραση μεγάλη. Πού είναι η καντίνα Ηλία, κλαψουρίζουν τα μικρά. Κι' εσυ Ηλία προσπαθούσες με αστεία να τα κάνεις να ξεχνάνε. Είχες εξοικονομήσει αλεύρι και σ' ένα εκκλησάκι που είχατε καθήσει για λίγο ανακάλυψες ένα μπουκάλι με λάδι. Ήταν για τα καντήλια. Γεμάτος χαρά βάζεις μπρος για τηγανίτες. Σε περιτριγυρίζαν μ' αγάπη τα παιδάκια και μαζεύονταν όλα κοντά σου. Ποιά η απογοήτευση τους όμως και η λύπη όταν δοκίμασαν και δεν τρώγονταν όση πείνα κι' αν είχαν.

Το λάδι ήταν πικρό, έκαιγε στο λαιμό, σκέτη μούργα. Ξεκινάνε να φύγουν. Σε μια ακρούλα στην εκκλησία βλέπει με έκπληξη και χαρά τη λάμπα της. Κάποιος φαίνεται την είχε βρει, την κουβάλησε για λίγο και με τη σειρά του την παράτησε κι' αυτός. Τη γνώρισε τη λάμπα της. Μέσα σ' εκατό θα την ξεχωρίζε. Ήταν μπρούτζινη κι' είχε ένα χτύπημα κοντά στο χερούλι από πείσο. Ταλαντεύτηκε για λίγο, την πήρε, αλλά επέστρεψε αμέσως και την άφησε στο ίδιο μέρος με λύπη. Δεν την ξαναβρήκε. Και λυπήθηκε πολύ γιατί μ' αυτήν χρόνια και χρόνια τα βράδια δίπλα στο κρεβάτι της διάβαζε τις νύχτες. Φωνάζανε οι μεγάλοι. Σβύσε τη λάμπα, είναι ώρα για ύπνο. Τη χαμήλωνε, καμνόνταγε την κοιμισμένη κι' όταν ακούνε να ροχαλίζουν της σήκωνε τα φυτίλι και συνέχιζε το διάβασμα. Χρόνια της έφεγγε, της έκανε συντροφιά κι' ως βρώμαγε πετρέλαιο και τώρα την είχε παρατήσει.

Σαν γύρισαν όμως τέλη του Νοέμβρη από την Πρέβεζα που είχαν καταλήξει, τους περιμένε μεγάλη συμφορά. Είχαν ανοίξει τα περισσότερα σπίτια και τα είχαν κατακλύσει ορισμένοι Τούρκοι. Δεν έπρεπε γι' αυτό να στενοχωριούνται. Πόλεμος ήταν. Λίγο πιο πέρα τα παλικάρια δινανε τα χέρια τους, τα πόδια τους, τα μάτια τους, τη ζωή τους. Ήταν ζωντανοί και γεροί είχαν επιστρέψει στα σπίτια τους κι' αυτό αξίζε πάνω απ' όλα. Ο Ελληνικός στρατός είχε προχωρήσει στο Αλβανικό έδαφος. Είχε προαγείωθεί, είχε πλουτίσει τις εμπειρίες της, μέσα σε λίγο καιρό είχε διδαχτεί τόσα πολλά.

Την ημέρα που γυρίζανε στο Μαργαρίτι οι καμπάνες χτύπούσαν χαρούμενα. Είχε πέσει η Κορυτσά.

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟ

Είναι γνωστός ο πολύχρονος αγώνας της Αδελφότητάς μας και των άλλων φορέων για την αποκατάσταση και αξιοποίηση του παλαιού Διοικητηρίου Μαργαριτίου γι' αυτό κάθε είδηση σχετική με το θέμα μας ευαισθητοποιεί ιδιαίτερα, όπως άλλωστε και κάθε Μαργαριτιώτη.

Με χαρά λοιπόν δεχτήκαμε το παρακάτω έγγραφο της Κτηματικής Εταιρείας του Δήμου για παραχώρηση της κυριότητας στην Κοινότητα.

Η συντονισμένη δραστηριοποίηση Κοινότητας και Αδελφότητας για συμπλήρωση των απαιτούμενων από πλευράς τους διαδικασιών, ήταν άμεση. Στην Νομαρχία ανήκει το επόμενο βήμα. Δεν ξέρουμε αν τόκανε ή πότε θα το κάνει.

ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Αριθ. Πρωτ. 4621/4294/Φ31929/14-6-84

Προς: Κοινότητα - Μαργαριτίου

ΘΕΜΑ: Αποκατάσταση και αξιοποίηση του Παλαιού Διοικητηρίου Μαργαριτίου (Β.Κ. 3).
ΣΧΕΤ.: Τα από 22-12-81 και 8-8-82 έγγραφα της αδελφότητας Μαργαριτιωτών.

Με τα παραπάνω σχετικά έγγραφα η αδελφότητα Μαργαριτιωτών Θεσπρωτίας, μας ζήτησε την επισκευή και αξιοποίηση του Παλαιού Διοικητηρίου, Β.Κ. 3 δημόσιο ακίνητο, ώστε να στεγαστούν σ' αυτό οι δημόσιες υπηρεσίες του Μαργαριτίου.

Αφού εξετάσαμε το θέμα, σύμφωνα με τα στοιχεία που είχαμε για το ακίνητο, ζητήσαμε από το Υπουργείο Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος στις 15-1-82 να εντάξει το ακίνητο στο πρόγραμμά του για την αποκατάσταση των παραδοσιακών κτιρίων Ηπείρου και μας απάντησε ότι αδυνατεί να αναλάβει τέτοιου είδους μελέτες.

Αποψη της Υπηρεσίας μας είναι ότι στο ακίνητο μπορούν να στεγαστούν οι Υπηρεσίες του Δήμου που στεγάζονται σήμερα σε μισθωμένα ακίνητα.

Έπειτα από τα παραπάνω και σε συσχετισμό με την 134/28-3-84 απόφαση του Δ.Σ. της Κ.Ε.Δ. που σας έχει κοινοποιηθεί από την Νομαρχία, αντίγραφο της οποίας σας στέλνουμε παρακαλούμε:

1. Να αξιολογήσετε τις δημόσιες ανάγκες και τους κοινωνικούς σκοπούς που μπορεί να εξυπηρετήσει το ακίνητο αυτό.

2. Να συντάξετε ένα πρόγραμμα ενιαίας στέγασης των Υπηρεσιών που μπορούν να εξυπηρετηθούν από το ακίνητο.

3. Να κινήσετε την διαδικασία παραχώρησης σύμφωνα με την 134/84 και να ζητήσετε την ένταξή του σε Νομαρχιακό πρόγραμμα αξιοποίησής του.

Ο Γενικός Διευθυντής Καθηγητής Ι. Μπαντέκας

διαβάζουμε και σχολιάζουμε

■ Γράφτηκε στο Θεσπρωτικό τύπο πως στη Λαϊκή Συνέλευση στο Φιλιάτι ο κ. Δήμαρχος Φιλιατών έκανε υπαινιγμό για ύπαρξη «τριώνου Ηγουμενίτσας - Παραμυθιάς - Μαργαριτίου» που σημαίνει πως οι περιφέρειες αυτές παίρνουν αλληλοϋποστηριζόμενες μέσω των εκπροσώπων τους κατά την κατανομή των πιστώσεων τη μερίδα του λέοντος.

Δεν ξέρουμε αν ο συμπαθής Δήμαρχος είπε τέτοιες κουβέντες και πώς τις είπε.

Όσον αφορά όμως το Μαργαρίτι και μόνο που βρέθηκε άνθρωπος να σκεφτεί και να γράψει κάτι τέτοιο μας περάζει. Τι ζήτησαν από μας; Το ότι παιδεύουμε 20 χρόνια να πάρουμε νερό ή το ότι τα 20 χιλιόμετρα στρέμματα του κάμπου μας μένουν αναξιοποίητα γιατί πνίγονται απ' τις λίμνες ή το ότι είμαστε επαρχία χωρίς Υπηρεσίες ή το Κέντρο Υγείας ή... ή...

Τέτοια «η» θα μπορούσαμε ν' αραδιάσουμε πολλά. Δεν είναι όμως στις προθέσεις μας κι' αυτό τόχουμε αποδείξει με τη μέχρι τώρα στάση μας, ν' αντιδικήσουμε με κανέναν ή να

θέσουμε τις διεκδικήσεις μας σ' ανταγωνιστική βάση. Πόσο μάλλον με τους Φιλιατίτες που δεν έχουμε τίποτε να χωρίσουμε. Στη μη άκρη της Θεσπρωτίας αυτοί στην άλλη εμείς.

Όχι όμως εκεί που μας χρώσταγαν το βόδι να μας πάρουν και το γαϊδάρη;

■ Δύο σοβαρά έργα εγκαινιάστηκαν απ' τον Νομάρχη Πέτρο Ρίζο με συμμετοχή υπηρεσιακών παραγόντων και του λαού στην Πέρδικα. Το Γυμνάσιο και το νέο κτίριο του Παιδικού Σταθμού.

Η χαρά των Περδικιωτών για τα δυο αυτά έργα και δικιά μας χαρά.

Για την ιστορία θυμίζουμε πως μαζί ξεκίνησε η προεργασία των κτιρίων των Παιδικών Σταθμών Μαργαριτίου και Πέρδικας. Της Πέρδικας τελειώσε του Μαργαριτίου ούτε στα σχέδια δεν είναι ακόμα.

Τι έγινε αλήθεια με το έργο αυτό και καθυστερεί; Δεν μπορούμε να παραδεχτούμε πως δεν φτάνουν 5 χρόνια για να προσαρμοστεί ένα έτοιμο σχέδιο στο οικοπέδο. Τι λέει ο κ. Νομάρχης;

κάνει αλήθεια το Γυμνάσιο και το Λύκειο; Τόσο δύσκολο είναι να δεντροφυτευτούν η ειδική ζώνη πράσινου που έχει προβλεφθεί για απομόνωση απ' τον εθνικό δρόμο, η αυλή και ο υπόλοιπος περιβάλλον δρόμος.

Ας ρωτήσουν οι σημερινοί μαθητές τους μιας κάποιας ηλικίας Μαργαριτιώτες, που πριν από μια τριακοταπενταετία, περίπου, σαν μαθητές του Δημοτικού Σχολείου, δεντροφύτευαν μέρος του λόφου του Κάστρου ποτίζοντας τα δέντρα με κάποιο κονοσερβοκούτι με νερό απ' το «Μπάγιο» πως αισθάνονταν σήμερα π' αντικρύζουν έστω και τα λίγα πανύψηλα πεύκα που απόμειναν μετά το άνοιγμα του δρόμου.

Συγκίνησε πραγματικά όταν βλέπεις ένα δέντρο που φύτεψες με τα ίδια σου τα χέρια να μεγαλώνει μαζί σου. Νοιώθεις πραγματικά πως είναι σαν το παιδί σου που θα συνεχίσει την ζωή πάνω σε τούτο τον τόπο όταν θα φύγεις εσύ.

■ Με την ευκαιρία που περιέρχεται στη δικαιοδοσία του Νομάρχη η έγκριση λειτουργίας λατομείων, ας μας επιτραπεί επανάληψη μιας παλιάς μας πρότασης. Αν πρόκειται να ξαναλειτοουργήσει το λατομείο Καρτερίου, προτείνουμε να περιοριστεί η εξόρυξη σ' ένα στενό τμήμα μεταξύ εθνικού δρόμου και εκκλησίας 'Αη Δημήτρη, με σκοπό το κατέβασμα του αυχένα. Έτσι μπορούν να επιτευχθούν μελλοντικά και άλλοι στόχοι.

- Η μείωση της ανηφοριάς του εθνικού δρόμου.

- Η ευκολότερη διάνοιξη αποστραγγιστικού αύλακα της λίμνης του Παλαιοκάστρου.

Μακροχρόνια πρόβλεψη θα μου πείτε.

Μα κάποτε θα πρέπει να σκεφτόμαστε και να προγραμματίζουμε κι' εμείς οι Έλληνες μακροχρόνια.

Πάντως παρακαλούμε τους αρμόδιους Τεχνικούς της Νομαρχίας να μην απορρίψουν αβασάνιστα τούτη την πρόταση.

Τι γίνεται με τον Κάμπο;

Το ερώτημα «Τι γίνεται με τον κάμπο;» θέτουν καθημερινά όχι μόνο οι Μαργαριτιώτες αλλά και οι άλλοι κάτοικοι της περιοχής μας.

Δικαιολογημένα μια που στην αξιοποίησή του έχουν στηρίξει τις ελπίδες για μια καλύτερη ζωή αυτών και των παιδιών τους. Το ερώτημα αυτό θεώρησε σκόπιμο η Αδελφότητά μας να το μεταφέρει μ' έγγραφό της στην Περιφερειακή Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων Ηπείρου που ασχολείται με την σύνταξη μελέτης κατασκευής του έργου επισυνάπτοντας και το άρθρο του συμπατριώτη μας γεωλόγου Μάρκου Θάνου που είχε δημοσιευτεί στην «ΕΝΟΤΗΤΑ».

Να λοιπόν παρακάτω η απάντηση στο ερώτημα όπως μας την δίνουν με έγγραφό τους οι αρμόδιοι. Εκείνο που δεν μας λένε βέβαια είναι το πότε θα τελειώσει η μελέτη και θα γίνει έναρξη των εργασιών.

Ας ευχηθούμε τις προσδοκίες των Μαργαριτιωτών να τις στερνιστούν και οι φορείς της πολιτείας και εντατικοποιώντας τις προσπάθειες να δούμε σύντομα ένα μακροχρόνιο όραμα να γίνει πραγματικότητα.

Τι λέτε, τα πάνω από εβδομήντα χρόνια, από τότε που ελευθερώθηκε ο τόπος μας, περιμένουμε να δούμε τη στιγμή αυτή δεν είναι αρκετά;

VI ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΓΓΕΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ

Αριθ. Πρωτ. 3608/3-8-84

Προς: Αδελφότητα Μαργαριτιωτών

Θέμα: Αξιοποίηση πεδιάδας Μαργαριτίου

Απαντώντας στο έγγραφό σας 203/20-6-84 και στο δημοσίευσή σας στην εφημερίδα «ΕΝΟΤΗΤΑ» στο φύλλο Μαρτίου-Απριλίου 1984 σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα σχετικά με το εγγειοβελτιωτικό έργο των Μαργαριτιωτών:

1) Η ιδέα των περιφερειακών τάφρων για τη συλλογή των ομβρίων υδάτων και την διοχέτευση τους στο έλος Καλοδικίου έχει εγκαταλειφθεί προ πολλού, για τους λόγους που και εσείς επισημαίνετε στο δημοσίευσή μας.

2) Η Υπηρεσία, στις μελέτες που συντάσσει, προσανατολίζεται στην κατασκευή μιας τάφρου στο πιο χαμηλά σημεία της περιοχής και σ' όλο το μήκος από το έλος Παλαιοκάστρου μέχρι το φράγμα του έλους Καλοδικίου, που θα δέχεται όλες τις απορροές. Στο έλος Καλοδικίου θα υπάρχει αντλιοστάσιο στραγγίσεως (όπως και για την άρδευση) που τα πλέονάζοντα από τις καταδόθρες νερά θα τα εκβάλλουν στο Καλοδικί που θα είναι ταμιευτήρας.

3) Θα γίνει σοβαρή καλλιέργεια όλων των καταδοθρών για να αυξηθεί όσο το δυνατό περισσότερο η αποχετευτική ικανότητα αυτών, ώστε το αντλιοστάσιο στραγγίσεως να λειτουργεί λίγο χρόνο και μάλιστα στις αιχμές των βροχοπτώσεων.

4) Η κατασκευή σήραγγας για διοχέτευση των ομβρίων υδάτων στην Πλαταριά, παρουσιάζει μειονεκτήματα, όπως το υπερβολικό κόστος κατασκευής και κυρίως ότι δεν θα συγκεντρώσει όλα τα όμβρια νερά της λεκάνης απορροής της περιοχής αυτής, αλλά μόνο από το έλος Παλαιοκάστρου και ανάντι, οπότε και πάλι θα χρειαστεί το αντλιοστάσιο στραγγίσεως κοντά στο φράγμα Καλοδικίου.

5) Όσον αφορά την άρδευση προβλέπεται το μεν χαμηλό τμήμα γύρω στα 4.500 στρεμ. (κάμπου Ελευθερίου και πιο πάνω) να ποτιστεί με θαρύματα, χωρίς άντληση, γιατί το επιτρέπει η τοπογραφία διαμόρφωση, το δε υψηλό τμήμα 5.000-6.000 στρεμ. να ποτιστεί με τεχνητή βροχή αντλώντας το νερό από τον ταμιευτήρα Καλοδικίου.

6) Γενικά η Υπηρεσία προσπαθεί να συντάξει μια όσο το δυνατόν πιο εμπεριστατωμένη μελέτη των δυο συστημάτων που παρουσιάζει η διαμόρφωση της περιοχής.

Ε.Υ. Ο ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ Π.Δ.Ε.Β.

α.α. Ν. ΣΟΥΛΗΣ ΑΤΙ - 3ος

■ ΚΑΡΤΕΡΙ και όχι ΣΥΚΟΧΩΡΙ, όπως εσφαλμένα ονομάζεται καμιά φορά, θέλουν το χωριό τους οι Καρτεριώτες και γίνεται έκκληση μέσω της εφημερίδας «ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ» που εκδίδει στην Αθήνα ο συγχωριανός του ΘΩΜΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΠΗΛΙΟΥΣΗΣ για σεβασμό της επιθυμίας τους αυτής.

Στη συνέχεια η εφημερίδα παραθέτει ενημερωτικά - ιστορικά στοιχεία για το χωριό και την ονομασία του. Δίκιο έχουν οι άνθρωποι.

Αλλά με τις ονομασίες των χωριών έχει γίνει αλλαλούμι. Θεοσχωρέστην την επιτροπή που ασχολήθηκε με τις μετονομασίες των χωριών μας αλλά πολλές φορές έπεσε έξω. Παράδειγμα το ΛΙΟΠΑΤΙ που το μετέτρεψε σε ΚΑΤΑΒΟ-

ΘΡΑ. Όνομα του βρήκε!

■ Νερό απ' την περιοχή της Αγνιάς πρόκειται να πάρουν για ύδρευση οι Παξοί. Δεν τόξεραν οι Παξίνοι πως υπάρχει κοντά τους μπλοκ νερό και παιδεύονταν με μελέτες μεταφοράς νερού απ' εκεί που δεν υπήρχε ή με αμφίβολη απόδοσης γεωτρήσεις για να ενισχύσουν τη ύδρευση τους. Αλλά πόσα λάθη δεν έχουν γίνει με τις υδρεύσεις. Μήπως τα χωριά της σύνοδου ύδρευσης Μαργαριτίου έπρεπε να πάνε στο ΣΤΑΝΟΒΟ να βρουν νερό. Σφάλμα θα μου πείτε. Έλλειψη προγραμματισμού έρευνας μελέτης θα πούμε εμείς που πληρώνει και θα την πληρώνει ο λαός μας.

«Οι Σχολιαστές»

• ειδήσεις • σκέψεις • σχόλια

■ Ο επιμεινών νικά. Επιμεινουμε και εμείς με τα έγγραφα μας προς το Υπουργείο Πολιτισμού και τελικά πείσθηκε και χρηματοδότησε την Αδελφότητά μας με 150.000 δρχ., ενίσχυση για τη Λαογραφική Συλλογή του Μαργαριτίου.

Η Αδελφότητα δηλώνει πως θα διαχειριστεί με την απαιτούμενη φειδώ το Δημόσιο αυτό χρήμα και σύντομα με την μόνιμη έκθεση των παλιών φωτογραφιών θα τεθεί η βάση του Λαογραφικού μας Μουσείου.

Με την ευκαιρία αυτή επαναλαμβάνουμε την έκκληση για φάξιμο ώστε να συγκεντρωθούν όλο και περισσότερες παλιές φωτογραφίες.

■ Διαβάσαμε πως οι Θεσπρωτοί αποφάσισαν να στρώσουν το Μουσείο τους στην Ηγουμενίτσα. Καλόν και αγαθόν που θάλεγαν κι' οι Αρχαίοι. Τι γίνεται όμως με την ίδρυση της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας στο Νομό; Ούτε φωνή ούτε ακρόαση απ' το Νομαρχιακό Συμβούλιο και την Πανεπιστημιακή Συνομοσπονδία που απευθύνανε την πρότασή μας. Μήπως οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι θέλουν να ξεκινήσουν τις ενέργειες.

Η Αδελφότητα μας δηλώνει από τώρα πως προσυπογράφει κάθε σχετικό Υπόμνημα.

■ Για προστασία των μαθητών από πιθανό σπάσιμο κλαρίων, αποφασίστηκε η κοπή των πανύψηλων ευκάλυπτων της αυλής του Δημοτικού Σχολείου. Προληπτικό το μέτρο που μας βρίσκει σύμφωνους.

Βέβαια η επιλογή των ευκαλύπτων για φύτευση σε τέτοιους χώρους δεν είναι απ' ότι διαπιστώθηκε, η κατάλληλη. Προτείνουμε στους δασκάλους μας τη δεντροφύτευση της αυλής με κάποιο άλλο καταλληλότερο είδος δέντρου που εύκολα μπορούν να προμηθευτούν με τη βοήθεια της Δασικής Υπηρεσίας του Νομού.

Και μια που ο λόγος για δεντροφυτεύσεις, τι

• ειδήσεις • σκέψεις • σχόλια

■ Για τον ήπιο τόνο και την μη δυναμικότητα στις διεκδικήσεις κατηγορείται, αν μπορεί να θεωρηθεί κατηγορία αυτό, η εφημερίδα μας. Είναι αλήθεια πως συνειδητά κι' από πεποίθηση καταβάλλουμε πραγματική προσπάθεια να μην είμαστε σκληροί στη γλώσσα και υπερβολικοί στις εκφράσεις.

Πιστεύουμε πως όλοι οι Έλληνες πρέπει να καταπολεμούμε το ελάττωμά μας της οξύτητας και της υπερβολής, που οφείλεται κυρία στη θερμότητα Μεσογειακή κρυστάλλου. Βέβαια καμιά φορά που αγανακτούμε γιατί μας πνίγει το δίκιο, μας ξεφεύγουν κι' εμάς και τα λέμε έξω απ' τα δόντια.

■ Θάπρεπε η εφημερίδα μας ναχε έναν αυστηρό αρχοντάκι που να φυλάδιζε και περιορίζει τα κείμενα. Γιατί αν συνεχίσουμε με τα εκτεταμένα κείμενα ασφαλώς η μικρή μας εφημερίδα θα οδηγηθεί σ' αδιέξοδο απ' την πληθώρα της ύλης.

Υπάρχει όμως και η δικαιολογία. Ποτέ οι Μαργαριτιώτες, μέχρι που εκδόθηκε η εφημερίδα μας δεν είχαν ένα δικό τους μέσο έκφρασης, γι' αυτό τώρα που το απέκτησαν βιάζονται το αχτί τους. Ας μη τους κόψουμε, λέμε, τη φόρα όσο τα πράγματα βολεύονται και βλέπουμε αργότερα.

■ Ένα σοβαρό έργο φτάνει στο Μαργαρίτι. Είναι ο δρόμος απ' την κεντρική πλατεία προς το Γυμνάσιο. Αν κρίνουμε απ' τον μεγάλη διατομή συλλεκτικό αγώνα των βρόχινων νεράν, φαίνεται πως θα γίνει καλή δουλειά.

Η βούλησή του 'Αη Βασίλη κατεδαφίστηκε και δεν ξέρουμε αν θα μεταφερθεί σ' άλλη θέση. Κατά τη γνώμη μας πρέπει. Καλόν θα είναι να προβλεφθεί κάποια νησίδα πράσινου.

Επίσης πρέπει να λυθεί οριστικά το πρόβλημα των δημόσιων αποχωρητηρίων που βρίσκεται στον ίδιο χώρο.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο ας μελετήσει τη σοβαρότητα και ευρύτητα σκέψης τα θέματα αυτά κι' ας πάρει τις προένοους για το συμφέρον του Μαργαριτίου αποφάσεις.

■ Ανασκαφές γίνονται στο Μαργαρίτι. Βέβαια για να έλθουν στο φως τ' αρχαία αλλ' για την εγκατάσταση των εσωτερικών δικτύων ύδρευσης. Μετά από αλλαγή στη σειρά προτεραιότητας που αποφάσισε το Δ.Σ. του Συμβουλίου 'Υδρευσης ο εργολάβος αρχισε τις εργασίες στο Μαργαρίτι, που είναι το δυσκολότερο, μεγαλύτερο και δαπανηρότερο τμήμα. Υπομονή συνιστούμε στους Μαργαριτιώτες διάστημα που θα είναι σκαμένοι όλοι οι δρόμοι. Να ξέρουν ότι θα ταλαιπωρηθούν.

Παρ' όλο που ο εργολάβος έχει συμβατική υποχρέωση για αποκατάσταση της βατότητας των δρόμων μετά την περάτωση του έργου, τούτοις απ' ότι ξέρουμε απ' άλλες περιπτώσεις τα προβλήματα που θα δημιουργηθούν θα είναι πολλά. Γι' αυτό η Κοινότητα θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί το 1985 απ' τα Νομαρχιακά προγράμματα με την απαιτούμενη πίστωση για διαμόρφωση και αποκατάσταση βατότητας των εσωτερικών δρόμων.

■ Απ' το ραδιοφωνικό ακούστηκε η πρότασή μας προς το Νομαρχιακό Συμβούλιο για κατασκευή 4 ξεδωρών και προμήθεια καθισμάτων για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Και η πρόταση υιοθετήθηκε. Βέβαια όχι απ' τους Θεσπρωτίτες που απευθυνόταν αλλά απ' τους Σερραίους.

Η Τ.Ε.Δ.Κ. Σερρών μαζί με τις ευχαριστίες για την ιδέα πληροφόρησε τον υπεύθυνο της ραδιοφωνικής εκπομπής ότι όχι μόνο υιοθέτησε την πρότασή αλλά και την υλοποίησε κολάως.

Χαρήκαμε που μια ιδέα μας έγινε πραγματικότητα, θα χαρούμε όμως διπλά αν την υιοθετήσουν κι' οι συμπατριώτες μας. Πάντως απ' τα ξανασκεφτούν. Είναι πρακτική και κύρια με λιγότερα μεγάλα κέρδος.